

Pr Karmen Joller

Sotsiaalminister

Sotsiaalministeerium

13.04.2026

Arvamus NETS eelnõule

II kooskõlastusring

Austatud proua minister

Täname, et olete esitanud arvamuse avaldamiseks nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (NETS) eelnõu täiendatud versiooni. **EPAL jääb oma varasemas arvamuses esitatu juurde ja leiab, et apteekrid tuleb arvata immuniseerimist teostatavate isikute ringi.**

EPALi esitatud tagasiside kohta on selgitatud, et edasised sammud vaktsineerimisõiguse laiendamise osas vajavad eraldi ja põhjalikumat poliitikakujundamise protsessi. Juhime tähelepanu, et eelnõule eelnenud VTK välja töötamisega, NETS muutmiseks läbi viidud arutelude käigus läbi viidud vaktsineerimise korralduse teemalise kaasamisürituse, Ravimipoliitika 2030 eemärkide ja Riigikontrolli aruande alusel on EPALil mulje, et poliitiline tahe immuniseerimist läbiviivate isikute ringi laiendamisega apteekritele on olemas. Seda enam, et 2024. a on koostatud [ravimiseaduse jt seaduste muutmise seaduse VTK](#) apteegiteenuse laiendamise kohta, mille üheks kavandatud eesmärgiks on võimaldada apteekides osutada ennetusliku iseloomuga tervishoiuteenuseid, sealhulgas sõnastada eeldused ja õiguslik alus apteekritel osaleda täiskasvanute immuniseerimisel. See tähendab, et poliitilist protsessi on läbi aastate juba kujundatud viidatud tegevuste/dokumentide/aruannete/VTK-de vahendusel ja vaja oleks jõuda rakendamise etappi. Eeltoodut arvestades on arusaamatu, et käesoleva eelnõuga ei anta apteekritele täiendavaid õiguseid. Lisaks eelnevale kinnitavad ka statistilised näitajad inimeste järjest suuremat huvi apteegis vaktsineerimise vastu.

Täiendavalt on EPALi arvamusele lisatud kommentaar, et eelnõu koostamisel on peetud oluliseks säilitada seaduse tasandil piisav paindlikkus immuniseerimisõiguse regulatsioonis, et vajaduse korral oleks tulevikus võimalik vaksineerimist teostavate isikute ringi laiendada ilma NETSi põhimõtteid ümber kujundamata. EPALile jääb selgusetuks, milles kõnealune paindlikkus seisneb ja millega eelnõus võimaldataks apteekritel tulevikus immuniseerimist teostada.

EPALi arvamusele seoses nakkushaiguste ravimite loetellu kuuluva ravimi tsentraalselt hankimise ja otse teenuseosutajatele jaotamisega on selgitatud, et kõnealune loetelu kujutab endast eraldiseisvat süsteemi, mille eesmärk on tagada ravimite kättesaadavus rahvatervise ja varustuskindluse kaalutlustusest lähtuvalt. See tähendab, et viidatud olukorra esinemisel on apteekide poolt varutud ravimite müük ebatõenäoline, mille tagajärjel tekib majanduslik kahju. Kirjeldatud kahju on apteegid varasemalt kandnud, kui gripivaktsiini puhul ootamatult otsustati vaksineerimise perioodi kestel riskirühmi muuta pakkudes tasuta ravimeid laiendatud ringile isikutele. Palume eelnevat võtta arvesse ja hinnata, kuidas planeerida ravimite tsentraalselt hankimist selliselt, et oleks maandatud riskid, mis võivad tarneahelale tekkida, kui riik teatud ravimeid ise sisse ostab ning tavapärasel ravimite regulaarsel kasutamisel baseeruvad tarnitavad kogused enam ei näita ravimite kasutamise mahtu.

Juhime tähelepanu, et NETS eelnõus tehtud muudatused on läbivalt vaja sisse viia ka rakendusaktidesse. Näiteks kavandis nr 2 sotsiaalministri määrus „Immuniseerimiskava ja nakkushaiguste ravimite loetelu ning selle koostamise ja muutmise kord“ § 8 lg 2-s on sätestatud, et taotluse võivad esitada nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse **§ 6 lõikes 2 nimetatud isikud. Eeldatavalt peaks määruses olema viide täiendatud eelnõu § 10 lg-le 3**, mis sätestab, et nakkushaiguste ravimite loetelu muutmise võivad algatada Terviseamet, Ravimiamet, Sotsiaalministeerium, immunoprofülaktika ekspertkomisjon, asjast huvitatud tervishoiuteenuse osutajate ühendused, erialaühendused ja ravimitootjad, esitades ettepaneku Tervisekassale. Nakkushaiguste ravimite loetelu muutmise võib algatada ka Tervisekassa.

Küsimuste korral oleme täiendavateks selgitusteks avatud. Ühtlasi palume meid endiselt edasises menetluses kaasata.

Lugupidamisega,

/digiallkiri/

Ly Rootslane

Juhatuse liige